

Raadsvoorstel

Raadsvergadering
30 mei 2023

Agendapunt
Concept Regionale Energie Strategie (RES) Twente 2.0

Nummer
23int02103

Onderwerp
Concept Regionale Energie Strategie (RES) Twente 2.0

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel

De concept RES Twente 2.0 wordt in deze fase ter kennisname aan de volksvertegenwoordigers van de Twentse gemeenten, de staten van de provincie Overijssel en aan het Algemeen Bestuur van het Waterschap aangeboden.

Omdat dit een eerste concept versie van de RES Twente 2.0 betreft waarbij het accent ligt op de regionale warmtestructuur, en er na de zomer een complete ontwerp versie van de RES Twente 2.0 voorligt die aangevuld wordt met de regionale aanpak omtrent grootschalige duurzame opwekking van electriciteit, stellen wij u voor om bij de concept versie van de RES 2.0 af te zien van het formuleren van wensen en bedenkingen. En deze in een keer te formuleren op het moment dat u de complete ontwerp versie van de RES 2.0 aangeboden krijgt.

1 Inleiding

Elke energieregio geeft invulling aan de afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord die zijn gemaakt aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde Omgeving. Concreet vertaalt de RES de afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord in:

- een regionale aanpak om elektriciteit duurzaam op te wekken met wind- en zonne-energie;
- de Regionale Structuur Warmte.

De RES Twente is in essentie een op het Klimaatakkoord gebaseerde werkwijze, die wordt gedragen door de gemeenten, de provincie en het waterschap in Twente. Zij hebben de verantwoordelijkheid genomen om samenwerkingsafspraken over de energietransitie te maken. Die samenwerking resulteerde in juli 2021 in de oplevering van de RES Twente 1.0. De bestuurlijk vastgestelde RES Twente 1.0 blijft als uitgangspunt gelden in de Twentse samenwerking.

De gemeente Borne heeft de RES Twente 1.0 als basis gebruikt voor het vaststellen van een eigen lokale Energievisie Borne. Daarin zijn de samenwerkingsafspraken voor Borne uitgewerkt.

Minimaal elke twee jaar dient een update van de RES plaats te vinden. De uiteindelijk vast te stellen RES Twente 2.0 kan gezien worden als een uitwerking, c.q. een bijstelling van de RES 1.0, dat richtinggevend is voor de ontwikkeling van de energietransitie in Twente.

Het accent in deze concept RES Twente 2.0 ligt op de nadere uitwerking van de regionale structuur warmte voor Twente. De concept RES Twente 2.0 gaat een traject in van inwonersparticipatie. En wordt aan onze gemeenteraad ter kennisname aangeboden.

In de uitwerking van de concept RES Twente 2.0 naar het ontwerp RES Twente 2.0 wordt met betrekking tot de opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking windbeleid van de Twentse gemeenten toegevoegd omdat gemeenten daar op dit moment invulling aan geven. De in te brengen gemeentelijke zoekgebieden voor wind worden - waar mogelijk – direct meegenomen in de plan-MER die voor potentiële windlocaties uitgevoerd wordt. De plan-MER wordt opgenomen in de ontwerp RES Twente 2.0.

Na de aanvulling met betrekking tot de opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking gaat de ontwerp RES Twente 2.0 ter visie om zienswijzen op te halen. Bij de ontwerp versie stellen we u in de gelegenheid om uw wensen en bedenkingen te formuleren. Na verwerking van zienswijzen en van wensen en bedenkingen van de raden dient de ontwerp RES 2.0 voor het einde van 2023 door alle raden/staten/AB's vastgesteld te worden.

Het einddocument na vaststelling noemen we de definitieve RES Twente 2.0. De definitieve RES Twente 2.0 kan gezien worden als een uitwerking, c.q. een bijstelling van de RES 1.0, dat richtinggevend is voor de ontwikkeling van de energietransitie in Twente.

2 Beoogd resultaat

Het kennis nemen van de Concept RES Twente 2.0 is een tussenstap om te komen tot een zo veel mogelijk gedragen ontwerp RES 2.0 in juli 2023. In de RES worden afspraken tussen gemeenten, provincie en waterschap vastgelegd over hoe de CO2 uitstoot in Twente te verminderen. Door het opwekken van hernieuwbare elektriciteit, het op regionale schaal faciliteren van gebruik van duurzame alternatieven in plaats van aardgas voor het verwarmen van woningen en gebouwen en het ondersteunen van innovaties. Het RES proces draagt bij om de CO2 uitstoot landelijk met 95% te verminderen in 2050. Hiermee wordt beoogd de klimaatverandering zo veel mogelijk tegen te gaan.

Dit doen we in Twente het liefste van onderop, in overleg met inwoners en andere stakeholders. Alle gemeenten hebben het streven om minimaal 50% lokaal eigendom te verkrijgen bij ontwikkelingen van zonnevelden, windturbines en kleinschalige warmteprojecten.

3 Argumenten

3.1 Commitment partijen

Als Twentse gemeenten, provincie Overijssel en Waterschappen Vechtstromen en Rijn en IJssel willen we ons steentje bijdragen, binnen de reële mogelijkheden die we in Twente hebben, waarbij we zo veel mogelijk als gelijkwaardige partners optrekken.

3.2 plan-MER nodig voor definitieve vaststelling RES 2.0

Ter voorbereiding op de vaststelling van de definitieve RES Twente 2.0 wordt er een milieueffectrapport opgesteld om te bepalen welke locaties potentieel in aanmerking komen voor de productie van windenergie. De provincie vervult hierbij de rol van bevoegd gezag. De plan-MER loopt momenteel nog en

wordt op een later moment opgenomen in de ontwerp RES 2.0 die in juli 2023 aan uw college wordt toegezonden.

3.3 Regionaal blijven streven naar energiemix van 60% wind en 40% zon

Netcongestie is een enorme uitdaging bij de energietransitie landelijk, maar ook in Twente. Om zo optimaal mogelijk gebruik te maken van geld, mankracht en grondstoffen is in de RES 1.0 het streven opgenomen om regionaal tot een optimale energiemix van 60% wind en 40% zonne-energie te komen. Dit streven wordt nu nog bij lange na niet gehaald volgens de monitor (90% zon en 10% wind in de pijplijn). In de ontwerp RES 2.0 zal de besluitvorming in de Twentse gemeenten rond het al dan niet vaststellen van zoekgebieden voor windenergie verwerkt worden.

De raad van Borne heeft in haar vergadering van 28 maart 2023 een besluit genomen voor het grondgebied van Borne geen windbeleid vast te stellen. Op grond van de kleine bijdrage die Borne levert aan de samenwerkingsafspraken wordt verwacht dat dit besluit geen significant effect heeft op de regionaal na te streven energiemix van 60% wind en 40% zon.

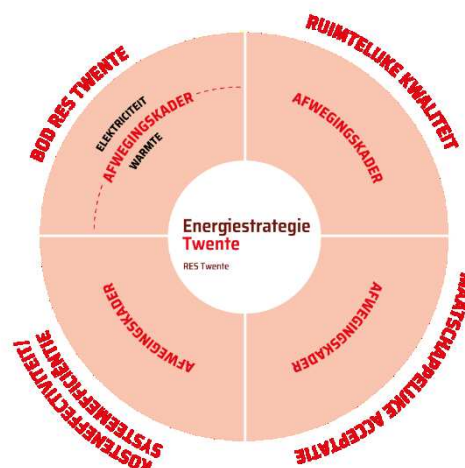
4 Kanttekeningen

4.1 Verdrag RES Twente 1.0

Tijdens het bestuurlijke afstemmingsoverleg is aangegeven dat de RES Twente 1.0 gezien moet worden als een juridisch niet bindend verdrag tussen de deelnemende partijen. Elke partij afzonderlijk zal zich zwaarwegend inspannen om de bijdrage aan duurzame elektriciteit opwek in GWh die ze hebben toegezegd ook te gaan realiseren onderweg naar 2030.

4.2 Regionale strategie en lokale invulling

Gemeenten zijn met de RES 1.0 aan de slag gegaan met de vormgeving van het lokale beleid (in Borne betreft dit de Energievisie Borne) en hebben waar mogelijk zoekgebieden voor grootschalige opwek bekend gemaakt, uitsluitingsgebieden aangewezen of energieprojecten vanuit de samenleving gefaciliteerd. Gemeenten volgen daarin hun eigen werkwijze of tempo. In regionale werkgroepen is gewerkt aan de toepassing van het afwegingskader (zie afbeelding) zoals is vastgesteld in de RES 1.0. Er is veel aandacht besteed aan het onderdeel ruimtelijke kwaliteit en systeemefficiency. Gemeenten werken momenteel aan het maatschappelijk draagvlak voor het lokale energiebeleid en de opgave rondom de warmtetransitie. Dit is een proces wat in gang is gezet, maar zeker onderweg naar de definitieve RES 2.0 in een aantal gemeenten een concretere uitkomst zal (moeten) krijgen.

Warmte is landelijk vaak nog een onderbelicht onderwerp in de RES documenten. Dit hebben we als Twente volgens het NPRES echter al goed opgepakt in de opzet voor de Regionale Structuur Warmte. Door twee coalities (warmtenet en biogas/groengas) wordt hier nadere uitwerking aan gegeven. Twente heeft de doelstelling geformuleerd om ook in warmteprojecten te streven naar minimaal 50% lokaal eigendom. De resultaten van de verdiepingsslag rondom warmte zijn opgenomen in de concept RES Twente 2.0.

5 Kosten, baten en dekking

Deelname aan de regionale samenwerking is tot op heden kosteloos, maar vraagt wel inzet van diverse lokaal betrokken ambtenaren/adviseurs. Voor het voortzetten van de RES organisatie worden vanuit het Rijk middelen via de provincie Overijssel ingezet.

6 Vervolg na besluitvorming

De ontwerp RES Twente 2.0 wordt verder uitgewerkt. De planning is om de ontwerp versie van de RES Twente 2.0 in juli van dit jaar aan te bieden. En u dan de gelegenheid te bieden uw wensen en bedenkingen te formuleren. Uw eventuele wensen en bedenkingen kunnen nog tot bijstelling leiden richting de definitieve eindversie van de RES Twente 2.0. Deze zal ter vaststelling in december van dit jaar aan u voorgelegd worden.

Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld om:

1. Kennis te nemen van het concept RES Twente 2.0 als tussenfase naar de ontwerp RES Twente 2.0 in juli 2023, respectievelijk de definitieve RES Twente 2.0 in december 2023.
2. In deze fase van de concept versie van de RES Twente 2.0 af te zien van het formuleren van wensen en bedenkingen.

Bijlage(n)

23int02105 Raadsbesluit Concept RES Twente 2.0
23bij03565 Concept RES Twente 2.0
23bij03566 Bijlagenboek concept RES Twente 2.0

Borne, 9 mei 2023.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,
de secretaris, de burgemeester,

E.S.I. ter Koele

drs. J.H.R. Pierik